

**Châng Thlan:** *Rome 7:4-6.*

**Zirlaite Tân:**

**Hriat Tûr:** Paulan dân-sual-thihna aţanga Krista nêna inpumkhatna nihna thar lam min hawipui ta tih man thiam.

**Vei Tûr:** Krista nêna inneihna hlimawmna leh chutiang inpumkhatnaah chuan Thlarau a lo chê tih hriatna a taka hriatna neih.

**Tih Tûr:** Krista nêna inpumkhatna zâra tûnhmâ zawng âia Pathian tâna rah thâ chhuah.

### THUPI THEN

#### I. Hriat Tûr: Isuan A Sem Lo Vang Che

A Dân chu thianghlim, fel, thâ leh thlarau lam thil a nih sî chuan, engati nge Paulan a lehkathawn chhiartûte kha dân lamah âia Krista hnêna inchiar tel zâwk tûra a tih sî?

B Engati nge Krista leh dân chu kan neih kawp theih loh? Chutianga tih tum dân ta ila, Paulan enge min hlauhthâwnpui?

#### II. Vei Tûr: Thihna leh Inneihlehna

A Thil eng emaw atâna ‘nung’ tûra thil eng emaw laka ‘thih’ chu enge a awmzia ni ang?

B Krista nêna inzawmna sawi nân inneihna chungchâng hi engati nge a inhmeh viau?

### III. Tih Tûr: Thuâwihna Thlarau

A Thlarau thara rawngbâwlna leh lehkhaziak hlui dân anga rawngbâwlna (*Rome 7:6*) danglamna chu enge ni?

B A chung a zawhna hi behchhanin, chutiang thuâwihna huâm chin chu a thuhmun nge, tlêmin a danglam, vê vê?

**KHAIKHÂWMNA:** *Rome 7* hian *Rome 6*-a danglamna kha a sawi zâu zui a, mahse nuntawng pahnihte kêr chu a sawi zîktluâk ta deuh a—dân/sual/thihna lehlamah Krista/Thlarau/thuâwihna/nun—chutah kan mimal nuna a lo lanchhuah dân nê.

### INZIRTÎR DÂN TÛR

#### RAHBI 1—Chawk phûr rawh

**Châng Thlan:** *Rome 7:1–14*.

**Thlarau thanna atâna thu pawimawh:** Dân chu a tha hlê nân, Pathian mîte laka beisei ang thuâwihna leh chutiang nun chu a neihtîr thei chuâng sî lo va. Dik tak pheih chuan, sual harsatna a ti hluâr zâwk mah a ni. Paulan dân chu nihphung thar sawina anga fîmkhur taka hmangin, a lehlamah chuan nemnghetin a hum tlat a, a lehkhathawn chhiartûte Kristaa an nihna thar angin a sawi zawm baw. A rahchhuah chu Thlarau, nunna leh dân zawmna dik chu a ni.

**ZIRTIRTÛTE PUÂL:** Kohhran zâwng chuan, Paulan dân a nemnghehna thû chu kan tlângâupui fo thîn a, eng emaw châng pheih chuan Paulan dân kalh deuh ang zâwnga thû a sawite hi sawifiah harsâ kan ti lek lek zâwk thîn. *Rome 7*-a Paulan dân nihphung a sawi pawh hi chîk taka ngaihtuahin, in pâwl member-te hnênah Paula chu mahni insawifiahtîr zâwk ang che u.

**Sawi Hawn Nân:** Seventh-day Adventist i nih ngat chuan, Kristian ûnau dangte hnên aţangin sawiusêlna chu a lo chhuak rang hlê ngêi ang a, hêng angte pawh hi a ni mahnâ: “Nangni hi Thuthlung Hlui hnuaiah in la chêng reng a nih hi,” “Dân zawm avâng a chhandam kan ni lo, khawngaihna avâng zâwkin a lâwm,” “Thupêkte chu krawsa khenbeh a ni vek tawh,” “Dân zawm vâng a chhandam nih tum in ni,” “Paulan chutianga khatiingin a sawi a sîn,” tih leh thil dang dangte pawh an sawi khum maithei che u a ni. Engtin nge kan chhân thin? Paulan dân kalh deuh ang zâwnga ʔawngkam a neihte min chirhtheh nân tak an hman chângin, Paula te, Johana te, Jakoba leh Isua ngêi pawhin dân an sawimâwina lai chângte han sawi vê nghâl pap pap mai tûra thlêmna a chak duh hlê thin a ni. Mahse chutianga tih a nih vaih chuan Bible thû leh Bible thu hmanga inbeihna a chhuak a ni nghâl mai ang. Mi dangten min beih nân taka an hman Bible chângte ngêi chu kan luhchilhpui a, chûng thûten an tum dik tak a ʔobul nêl lama kan sawifah theih erawh chuan, kan thu ngaithlatûte chu kan hneh thei zâwk dân a ni. Chutianga zâwnga kalpui thiam chu *Rome 6* leh *7* tân phei chuan a pawimawh lehzual a ni.

**Zawhna Sawi ho tûr:**

- ❶ Dân chungchânga inhniâlna thû-ah, lehkhabu dangte aţanga eng châng emawte lâk chhuah âi chuan, engati nge Paula ʔanfung ngêi lâk chhuah chat hi a ʔangkai zâwk?
- ❷ *Rome 7* pum pui hi inhniâlpui theih tak thû a ni a, *Rome* mîten an chhiâr vê tîrh laite khân chutianga inhniâlna tichhuak thei tak ni tûrah i ngai vê em? Eng vâng nge?

**RAHBI 2—Zawng chhuak rawh**

**ZIRTIRTÛTE PUÂL:** *Rome 7* hi *Rome 6* sawi zâu zuina a ni a; chುವângin, ngaih dân leh thu hman nawn tawhte enin, sawi zâu ang che. Chûbâkah, *Rome 8* pawh en tel thuâk ang che, a chhan chu Paula thil sawi hrang hrangte kha khâikhâwm a ni

ta a, a tâwpa thutlûkna a siam tâk pawh *Rome* 8-ah hian i hmu duh ngêi ang.

## ZIR ZÂUNA

### I. Mitthi Vuina leh Inneihlehna (*Rome* 7:1–4.)

Paulan tehkhin thu awmzenei tak pahnih (thihna leh inneihna) hmangin, Messia Hun rawn inher chhuak taa pakâina sawi nân a hmang a. Entîrna atân chuan pasal pahnih leh nupui pakhat a hmang a; mahse, a sawi tum dân chîk taka ngaihtuah loh chuan ngaihsual awlsam tak tûr a ni; a chhan chu, a thi ta zâwk a (“Nang pawh i thi tawh sî a) chu kawppui nei leh tûra chu a ni sî a (“Chû chu neitu in nih tawn theih nân a ni”). Hei hian a kawh chu “Nang” a tih hi nupui pakhat, pasal nei tawha chu a ni. Tawngkam dang chuan, a pasal dang chu “thihna aţanga kaihtawh a,” Isua chu a ni (*Rome* 6:9).

Chutichuan a khâikhâwmna tûr chu, Paula sawi dânin, i thi tawh a, chû chu kawppui neih leh nân a ni. A thu t̄obul lamah, “nangmah” thi ta chu “sual lama thi ta” “mihring hlui khenbeh ni ta” chu niin, chû chu “sual pu taksa” chu tihboral a nih theih nân a ni (*Rome* 6:2, 6, ESV). Mahse Krista khenbehnaa Amâ hnêna kan thi ta ang khân, A thawhlehna anpui pawhin kan nung vê bawk ang (*Rome* 6:4). Chutiang chuan, kan sawi tâk ang khân, mi thuhmun chu a thîn, a nung leh thei tho bawk a ni.

Chutichuan, nupui thî leh nupui la dam lai tih chu a inkalh ta lêm lo. Mi t̄henkhatin dân chu pasal thi ta angin an bel sual t̄hîn a. Mahse dân chu mi malin a thihsan chu a ni. A dân a erawh kha chu a thi chuâng lo va, amah nêna kan inlaichînna tak kha a thi ta zâwk a. Dân chu entîrna atâna hmangin, a pasal hmasâ hnêna hmeichhia phuar bettu anga târlan a ni. Krista nêna innei tûrin chû inphuâr zawmna chu thihna hmanga hlih a ni ta a. A thû a har deuh nân, a pawimawh viau lawi sî a ni.

Chulai danglamna chhe tē chu enge a awmzia ni a, Paula sawi tum tak chu enge ni? Pakhatnaah, tūte hnēna thusawi ngē a nih hre phawt ila: “Dān hre mīte hnēnah ka sawi a nih hi” (*Rome 7:1*, ESV) a ti. Khāng mīte kha Judate leh an saphunte an ni a. An sākhuana leh hnamze tinrēnga dānin a phuār dān zawng zawng kha, keini kum zabi 21-na lama tūnlai Jentail mīte hian kan hre vek thei tawh lo. Chutichungin, hē Nazareth Mī hi hmangin, Pathianin A felnaa chhandamna kawng chu ropui theihtāwpin a puang chhuak a, ‘tūnah dān leh zāwlnēite hriattīr angin dān lova Pathian felna chu tihlanin a awm ta’ a ni (*Rome 3:21*, NKJV).

Paulan thū a chai hi ‘thil thā chu hmēlma zīnga a thā ber lo chhuak ta’ ang hi a ni. Hnam nihphung rēnga dān-zawm thupuia nei a (serh leh sāng, tempul rawngbāwlā, hlimthlā leh thuthlunga serhtan leh thil dang dang) aṭangin nihphung thar, Messia thī a tholeh han ni ta daih mai chu fīnfiah mai a harsa rēng a ni. Mahse Paulan Pathian mīte chu Messia Thuthlung Thar huna mī an ni tih a hria a, Israelte chanchin chuan a bung tāwp a thleng ta a ni tih pawh a hre bawk. Chuvāng chuan, Pathian mī, phūr leh hmalam pana kal zēlte zīnga tel tūrin a fuih ta rēng a ni.

**Ngaihtuah Teh:** Engtin nge Israelte chanchin hriatnain Paula ṭanfung ṭhenkhatte hi manthiam tūra min ṭanpui? Dān chungchānga Kristā zirtūrnate kha hre rengin, Kristianin Krista chu kawppuia a lo neih tākin engang nun nge nei tūra beisei tūr ni ta ang?

## **II. Sualin Dān A Chhawr Ṭangkai (*Rome 7:5–14*)**

A chhan dang, sawi uār hlawh vak lo chu, Paulan “Dān lama thī” (*Rome 7:4*, ESV) nih pawimawh thū a lehkhathawn chhiartūte a hriattīr hi a ni a, chū chu sualin dān chu mahnī tāt a chhawr ṭangkai tih sawi kái nān a ni. Hēng ang ṭawngkam a hman zui tākte hi chhinchhiah deuh la: “Dān a lo awm a,

bawhchhiatna a pung,” “Dân avângin duhzâwng sual a lo chhuak a, kan taksa pêngah te, thihna khawpa rah tûrin a thawk thîn,” “sual chuan thupêk avâng chuan remchân lai hmûin, awhna tinrêng ka chungah a awmtîr,” “nunna tûra thupêk chu thihna tûr a lo ni” tih ka hria; “sualnain thupêk avâng chuan remchân lai hmuin mi bum a, thupêk chu hmangin mi tihlum ta,” (*Rome 5:20; 7:5, 8, 10, 11; ESV*). Mahse engtin nge dân chu thâ leh thianghlim (*Rome 7:12*) a nih laia sual leh thihna ang zâwka a lan theih sî le?

A chhâna chu Paulan châng thum hmangin chutiang ngaihdân chu a sawi fiah a: 1) “Tîsâa kan awm lai khân, dân avâng a duhzâwng sual lo chhuakte chuan kan taksa pêngah te, thihna khawpa rah tûrin a thawk thîn” (*Rome 7:5, ESV*); 2) “Dân chu thlarau lam thil a ni tih kan hre sî a; kei erawh chu tîsa lama mi, sual bâwiha hralh tawh ka ni” (*Rome 7:14, ESV*); 3) “Tîsâ avâng a dân chu a chak loh va, a tih theih rual loh chu Pathianin Amâ Fapa hmangin a rawn ti ta a ni” (*Rome 8:3, ESV*) tiin. Tîsâ—dân dodâl thîntu tîsâ (*Rome 8:7, 8*) chuan dân a hmachhawn rêng rêngin, sual leh thihna a thlen a, dânin chûng thil pahnihte chu thlen angin a lang ta a ni. Mahse chû chu thil nihdân phung dik tak chu a ni lo va, Paulan uâr takin dân chu chutiang tithei a ni lo tiin a sawi a ni.

“Hnâi lo ve,” ‘Dân chu sual em ni?’ tih leh ‘A nih leh thil thâ chu ka tân thihna a lo ni em ni?’ tih chu ‘hnâi lo ve’ (*Rome 7:7, 13; ESV*) tiin a chhâng. Kawhchhuah a puhmawh tûr tak chu sualna zâwk chu a ni a, sual leh thihna kârah dân chuan pawimawhna tak chu a nei ngêi a, mahse sualna nei lo a ni.

Paulan sual leh dân inzawmna thû hian makti takin min menphartîr dâwn tih a hre lâwk a. Chutiang a nih avâng chuan *Rome 7* hi Paula thuziak zawng zawnga dân tạn zâwnga thuziak khauh ber a ni rêng a ni..

**Ngaihtuahin Sawi Ho Teh u:** Mahnî tawngkâuchhehin, *Rome 7*-a lo lang hêng dân, sualna, thihna leh tîsa chêt dân chu sawi

fiah ang che. Engati nge Paulan dân humhim tûr zâwnge ãan a lâk chiam ni ang?

### **RAHBI 3—A Taka Nunpui Tûr**

**ZIRTIRTÛTE PUÁL:** In kohhran chhûngah dân zawma chhandam nih tum ang chî an awm chuan, Krista nêna inlaichinna tûr ang zâwnge ngaihdân thlâk a ãul ang. A lehlamah, dân chung a lêng ang a inngaih tlatna khawvêla chêng kan ni ta a, Paulan dân ãan zâwnge thû a sawi hi a inhme h lê a ni. In pâwlte dinhmun hre zetin, a ãul dân ang zêlin i kaihruai dân nia.

#### **A Taka Nunpui Tûr Zawhnate:**

- ❶ (A bung tûr lama) pasal pahnihte kêra inzawmna enge i hmuh a, bung tâwp lama chhûnglam harsatna enge i hmuh bawk?
- ❷ Enge *Rome 7* hian soal thuhnuaia awm ang a inngai hnêna sawi tûr neia i hriat?

### **RAHBI 4—Boruak siam rawh**

**ZIRTIRTÛTE PUÁL:** Paula thu sawi hi manthiam mai a awlsam lêm lo fo ãhîn. Thil thuhmun pawh hi kawng hrang hrangin a sawi tho bawk. Kawng khata kan lo manthiam lo a nih pawhin, a hnu lama a thu ziah a ãangin hriatthiam kan la beisei thei cheu a ni. Chutianga a sawi nawna ang chî êntîrna târlangin, Paula chung a chhelna nei tûrin in pâwl member-te chu fuih ang che.

#### **Tih Tûr:**

- ❶ *Rome 7* hi *Rome 6* nêna insawi fiah tawn angin ngai la, bung pakhat a lang, a danga sawi zâu zui ang chî engte nge i hmuh theih?
- ❷ *Rome 1–8* hi tum khata ãiante nên chhiar chhuak vek ula, khawi lai châng emaw tê tê mai ni lo, hêng bung pum puiin târlan a tum chu in inhrilh tâng dân nia.